

in njegova hči. Dne 28. t. mes. okoli 7. ure zvečer, ko je Roza zunaj v kuhinji in v hlevu opravljala, je prišel v sobo, kjer je ležal stari Hvalič v postelji, neki umazan mož. Stopil je k postelji z dolgim nožem, grozeč starcu: »Denar, ali boš mrtev!« Hvalič mu je pravil svojo revščino itd. Mož, videč, da ne opravi nič, začne stikati po sobi in res najde okoli 9 gld. Ko je bil v drugi sobi, mislil je starec vstati, da bi poklical Rozo, a tat ga je prijel, položil v posteljo ter mu zagrozil, da bo mrtev, če se gane. Ko je ropar vse preiskal, se najedel in napil žganja, je oblekel Hvaličovo obleko in škornje, prinesel si iz kuhinje vode ter se pred Hvaličem popolnoma umil po obrazu, vratu in povsod kakor biti mora. Še celo Hvaličovo milo si je posodil. Ko je bil umit, se ni več tako obrnil, da bi ga Hvalič videl v obraz. Vse to je trajalo blizu dve uri. Ko je bil tat tako praznično oblečen, odšel je iz sobe v kuhinjo in na prosto. Šele sedaj je vstal Hvalič in šel gledat, kje je Roza. Našel jo je v kuhinji obešeno. Morilec jo je zadavil in potem ne prav obesil, temveč le privezal. Starec je potem zlezal na prosto, ali do sosedu je potreboval pol ure, čeravno je le nekaj korakov. Sedaj šele so pritekli ljudje in našli Rozo mrtvo. Popoldan so prišli orožniki preiskavat. Ženske so povedale, da so v peči neke zgorele cunje. Previdno so jemali pepel iz peči in končno dobili tudi na pol zgorelo vojaško knjižico Mihaela Waidingerja, skoraj sosedovega sina, kateremu je Roza mnogokrat kruha dala, ko je bil še majhen. Kakor kaže že ime morilčeve, ni on naš. Njegovega očeta so prinesli kot majhnega otroka iz Gradca iz najdenišnice, mater pa so pustili tukaj potujoči Kočevarji. Morilec Waidinger je tedaj po obeh straneh nemškega pokolenja. Miha Waidinger je bil že večkrat zaprt radi tatvine. Streljal je že na lastnega očeta in ker ga ni dobro zadel, je sebi z velikim nožem na grlu puščal, a bolelo ga je morda, zato ni tiral do skrajnosti. Dne 6. t. m. med prvo božjo službo je prišel z roparskim namenom v neko krčmo. Krčmarica sestra je bila sama doma in imela vrata zaklenjena. Ko je slišala po vratih trkati, je vzela luč in šla odpirat. Waidinger je vstopil in ona mu je posvetila pod nos, katerega je skrival pod klobuk, ter mu rekla: »A ti, Miha, si!« Ona je vrata zopet zaklenila in to je menda vzelo Miha pogum. Šla sta v sobo in dobil je naročeni šnops. V nedeljo pred je prišel popoldne k neki vdovici z nožem v roki in brez klobuka v sobo. Vdovica je pa še čvrsta, in napodila ga je, da je moral bežati bos in brez klobuka v šumo. Vendar nima vdovica od čevljev in klobuka nobene haske, ker so ji vse odnesli sedaj žendarmi. Morilec še niso dobili.

ženju, o prijateljstvu in še mnogo drugega prej. Ko se je vse to natanko dogovorilo, potem se še morebiti da v veljavo, če se mlada tudi rada imata.

V Plešnicah so pa še bile celo druge razmere in zapreke, posebno če sta se hotela dva poročiti od Gornje ali Spodnje vasi. In take zveze so prišle čisto na dan. To je bilo potem beganja, preklinjanja in zabavljanja.

Jurij, ki je za vse te okolščine dobro vedel, se ni mnogo brigal zanje. Če je le mogel, iskal je priložnosti, da je prišel z Marico skupaj ter se razgovarjal z njo, ne meneč se za jezne in sovražne poglede nasprotnikov. Bil je že pri sklepu poprositi pri njenem očetu za roko Marice. Vendar se mu je zdelo potrebno, poprej še natanko poizvedeti mnenje Marice same. Ako bi še živela njena mati, bi vse lažje šlo — z očetom bo pa težko. Ta je bil trdoglaven, akoravno je v srečo priznaval, da se godi »Gornjim« krivica in Jurija bi se tudi ne branil za zeta. On bo imel veliko posestvo brez dolga in jedini sin je. Ako bi ga pa torej Marica marala, bi se vzela na vso jezo »Spodnjim« in njenega očeta. Tako si je vsaj mislil Jurij.

Državni zbor.

Dunaj, 3. februarja 1903.

Sladkorna postava sprejeta.

Po dolgotrajnih obravnavah v odseku in zbornici, kakor tudi izvan zbornice med dočasnimi udeleženci se je sprejela sladkorna postava. Finančni minister je pri tej priložnosti na vsestransko pritiskanje izjavil, da za zdaj ni mogoče še sladkornega davka znižati. Ker pa znane nagrade za izvažanje sladkorja v zunanje države odpadejo, se utegne sladkor za nekaj vinarjev vendar znižati. Pri zgoraj imenovanih obravnavah se je od več strani z obžalovanjem trdilo, da je zastopnik Avstro-ogerske na bruselskem pogodbenem shodu slabo branil koristi našega cesarstva. Ta postava boljše rečeno, tri postavbe o zadevi sladkorja so se dognale in sprejele v poslanski zbornici ravno zadnji trenutek, namreč v petek, dne 30. januarja zvečer, kajti pogodba stopi v veljavo s 1. februarjem, v soboto, dne 31. januarja jo je pa morala potrditi tudi še gosposka zbornica in podpisati svitli cesar. Finančni minister je zatega voljo v četrtek 29. januarja poslansko zbornico naravnost prosil, naj to stvar ročno reši, sicer pride država v naj-neprijetnejše razmere.

Pretep v poslanski zbornici.

Preden se je mogla rešiti sladkorna postava, bilo je treba, da so se trije poglavni udeleženci v tej zadevi zjedini, namreč prvič kmetje, ki izdelujejo sladkorno peso, drugič tovarnarji, kateri peso pretvarjajo v surovi sladkor in tretjič, kateri sladkorno surovino očiščujejo in izdelujejo sladkor. Med temi tremi udeleženci je namreč zadnji trenutek nastal strasten boj. Vsled carine s šestimi procenti za uvažanje ptujega sladkorja v Avstrijo, bojo imeli prodajalci domačega sladkorja za ravno to svoto dobiček. Ves ta dobiček so začetkoma hoteli za sebe pobasati rafinerji, to je tovarnarji, kateri surovi sladkor očiščujejo in izdelujejo pravi sladkor. Pozneje so nekaj malega hoteli sicer prepustiti tovarnarjem, ki peso predelujejo v sladkorno surovino. Ti poslednji pa s tem majhnim dobičkom niso bili zadovoljni in zato je v seji 29. januarja napovedal mladočeški poslanec Udržal kot zastopnik kmetov in surovinarjev sledeče: Če rafinerji ne prepustijo primernega dobička surovinarjem in sladornim pesarjem, ne pripustimo, da bi se sploh ta sladorna postava uveljavila. — Nevarnost je bila tedaj velika, da se ta nujna postava sploh ne bo sprejela. Zato so se zbrali 30. januarja ob 8. uri zjutraj v veliki sobani za proračunski odsek poslanske zbornice rafinerji, surovinarji in pesarji, zraven tudi nekateri udje gosposke zbornice in vladni

Nekega večera je šel s polja domov, ko ga je Marica srečala. Prišla je s pokopališča, kjer se je mudila na grobu mamice.

Jurij ji poda roko ter jo vpraša, ako jo sme spremljati do vasi. Mesto odgovora je gledala preplašeno na vse strani, če nikdo ne prihaja.

»Ali se bojiš, Marica, da bi te kdo ne videl, če greš z menoj?«

»Tega ne — pa — saj veš, Jurij, kako je med teboj in nami.«

»— In nami?« ponovi Jurij. »Marica, ali tudi ti spadaš med nje?«

»V mislih nikdar, Jurij!«

»Tudi v dejanju bi ne smela. Glej, jaz se ne bojim vseh »Spodnjih« skupaj. In ako ti hočeš stati ob moji strani zvesto in pošteno — Marica, ali hočeš? Potem bi bil jaz srečen človek.«

Marica gleda molče v tla in rudečica jo obliha.

(Dalje prihodnjik.)

zastopniki, da se pogodijo med seboj. In res sklenili so mir, vsaka stranka je bila zadovoljna. Podpisaval se je že sklepni zapisnik, bila je ura 11., začne se zbornična seja, nemški in socijaldemokratski poslanci zahtevajo od predsednika grofa Vetter-ja, je-li on dal dovoljenje tovarnarjem, da smejo v poslanski zbornici imeti svoje shode. Predsednik je bil v veliki zadregi, zvišal se je sem pa tje, ni rekel ne da ne ne, kar planejo imenovani poslanci, njim na čelu strašilo cele zbornice zgornještajerski Walz nad zborovalce v proračunski sobani. Z največjo surovostjo zahtevajo od njih, da se morajo takoj pobrati iz hiše. Mokraški poslanec Elders zgrabi nekega tovarnarja ter ga sune iz sobane. Ta prizor se sploh ne da popisati. Tovarnarji so pozneje izjavili svojo nejevoljo nad predsednikom zbornice, kateri si niti ni upal svojega obžalovanja izraziti nad tem, da so se nekateri nemški poslanci obnašali tako surovo. Tudi predsednik gosposke zbornice je izjavil, da je zahteval zaščene radi razžalenja onih članov gosposke zbornice, katere so opsovali zgoraj imenovani nemški poslanci.

Vojni zakon.

Pretečeni teden se je vršilo prvo branje novega vojnega zakona. Potem ko so nekateri poslanci izrazili razne pritožbe in prosili olajšanja zastran težkih vojaških bremen, je povzel besedo minister za deželno brambo grof Welsersheimb. Res čuditi se moramo, da je mož potem, ko so nekateri poslanci med njimi posebno mokraški Schuhmeier z največjo strastjo napadali vojnega ministra, pravim, da je mogel minister tako mirno in celo prijazno govoriti. Obljubil je, da se vsak slučaj, kedar se naznanjajo pritožbe o surovem ravnanju z vojniki, z največjo natančnostjo preiskuje. Obljubil, da vlada opusti zahtevo, naj bi se 6 tisoč mož iz nadomestne rezerve poklicalo v službo. Obljubil, da se bo vojaška priprava boljše plačevala, kakor do zdaj. Odločno je tajil, da bi se armada imela mobilizirati, take priprave za boj kakor letos, se napravljajo začetkoma vsakega leta. Kot domobranski minister bi vendar moral o tem vedeti, če bi se nameravalo planiti nad Turke. Veliko je govoril tudi minister o zahtevi, naj se upelja dveletna vojaška služba. On se ni izrazil ne za, ne proti, samo s suhimimi številkami je dokazal, da če se upelja dveletna vojaška služba, bi se stroški za vojno silno pomnožili. Za tekoče leto zahteva 20.950 vojaških novincev več, kakor se jih je jemalo poprej.

Vsled tega je tudi neizogibljivo, da se pomnožijo vojni stroški. Če hočemo kaj pred svetom veljati, moramo imeti močno armado.

Čehi.

Kakor znano, so se mirovne obravnave med Čehi in Nemci pretrgale. Žal, da je nastal med Mladočehi samimi razpor, tako da je načelnik mladočeskega kluba dr. Pacak odstopil od strankinega vodstva. Mogoče, da se pa stvar vendar zopet poravnava, ker je mladočeški klub izrazil svoje zaupanje svojemu načelniku. Mladočeskimi poslancem delajo pa tudi velike ovire »Narodni listy«, najvplivnejši mladočeški časnik. Staročeski list »Politika« trdi, da mečejo »Nar. listy« mladočeskimi poslancem vedno polena pod noge.

Spremema pravnega reda.

Skoraj gotovo pride v seji 4. februarja v razgovor predlog, naj se spremeni pravilni red v poslanski zbornici.

Politični ogled.

Zjedinjenje hrvaških strank. Dne 29. jan. je bil v Zagrebu sestanek onih treh hrvaških strank, ki ne podpirajo sedanje mažaronske vlade, namreč obzoraške, pravaške in čisto-pravaške stranke. Obzoraši in pravaši so se zjedini na tem sestanku pod imenom »Hrvatska stranka prava«, in upanje